

Briuselis, 2021 06 30
COM(2021) 352 final

2021/0173 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (OSPAR konvencija) įsteigtoje komisijoje, dėl sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio (NACES) saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo ir rekomendacijos dėl jos valdymo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Šiaurės rytų Atlanto jūrų aplinkos apsaugos komisijoje, dėl numatomo sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio (toliau – NACES) saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo ir rekomendacijos dėl jos valdymo pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (toliau – OSPAR konvencija) priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. OSPAR konvencija

OSPAR konvencijos tikslas – apsaugoti šiaurės rytų Atlanto jūros baseiną nuo neigiamo žmogaus veiklos poveikio siekiant saugoti žmonių sveikatą, išsaugoti jūrų ekosistemas ir, jei įmanoma, atkurti neigiamai paveiktas jūrų teritorijas. Konvenciją pasirašė 16 susitariančiųjų šalių: Airija, Belgija, Danija, ES¹, Islandija, Ispanija, Jungtinė Karalystė, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Šveicarija ir Vokietija. Konvencija buvo pateikta pasirašyti 1992 m. rugsėjo 22 d. Paryžiuje vykusiame Oslo ir Paryžiaus komisijų ministrų susitikime ir įsigaliojo 1998 m. kovo 25 d.

2.2. OSPAR komisija

OSPAR komisiją (įsteigtą pagal Konvencijos 10 straipsnį) sudaro visų susitariančiųjų šalių atstovai; ji renkasi reguliariai arba, jei reikalauja ypatingos aplinkybės, bet kuriuo metu. Jos pareigos yra, be kita ko, prižiūrėti Konvencijos įgyvendinimą ir vertinti jūros baseino būklę, priimtų priemonių veiksmingumą, prioritetus ir bet kokių papildomų ar kitų priemonių poreikį.

Remiantis Konvencijos 20 straipsniu, kiekviena susitariančioji šalis komisijoje turi vieną balsą. ES gali turėti tiek balsų, kiek jos valstybių narių yra Konvencijos susitariančiosios šalys. ES nesinaudoja savo balsavimo teise, jei ta teise naudojasi jos valstybės narės, ir atvirkščiai.

Pagal Konvencijos 15 straipsnio 3 dalį komisija Konvencijos pakeitimus priima vienbalsiai pritarus susitariančiosioms šalims.

2.3. Numatomi OSPAR komisijos aktai

2021 m. spalio 1 d. metinio susitikimo ministrų posėdyje OSPAR komisija turi priimti sprendimą dėl NACES saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo ir rekomendaciją dėl jos valdymo (toliau – numatomi aktai).

Numatomu OSPAR komisijos sprendimu dėl ribų nustatymo nustatoma NACES saugoma jūrų teritorija, nurodant jos ribų geografines koordinatas (platumą / ilgumą). Numatomos OSPAR komisijos rekomendacijos dėl NACES saugomos jūrų teritorijos valdymo tikslas – padėti OSPAR konvencijos susitariančiosioms šalims priimti priemones, kuriomis siekiama apsaugoti ir išsaugoti jūrų paukščius ir ekosistemas, įskaitant jų biologinę įvairovę ir tas populiacijas palaikančius procesus, laikantis šios rekomendacijos priede nustatytų bendrųjų ir konkrečių išsaugojimo tikslų.

¹ 1997 m. spalio 7 d. Tarybos sprendimas 98/249/EB dėl Konvencijos dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos sudarymo (OL L 104, 1998 4 3, p. 1).

Pagrindžiamosios mokslinės analizės, atliktos siekiant nustatyti šios teritorijos kaip jūrų paukščių maitinimosi vietos svarbą, pateiktos išsamiaime 2020 m. gruodžio mėn. paskelbtame dokumente². Jei būtų nustatyta, siūloma saugoma jūrų teritorija būtų didžiausia – beveik 600 000 km² ploto (tokio, kaip Prancūzijos plotas) – OSPAR konvencijos tinkle saugoma jūrų teritorija ir aštuntoji OSPAR konvencijoje apibrėžtame jūros baseine, esančiame nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiame rajone, bendrai nustatyta saugoma jūrų teritorija.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Poreikis apsaugoti jūrų biologinę įvairovę ir ekosistemas, be kita ko, nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose jūrų rajonuose, yra pripažintas ne kartą. 2020 m. spalio mėn. priimtose Tarybos išvadose dėl Komisijos komunikato „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos gražinimas į savo gyvenimą“ raginama 15-ojoje Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijoje nustatyti plataus užmojo tikslus ir palankiai vertinamas tikslas apsaugoti bent 30 proc. ES jūrų ploto, o jo trečdaliui, t. y. 10 proc. ES jūrų, taikyti griežtą apsaugą. Be to, jose pabrėžiama, kad šio tikslo valstybės narės turi siekti kolektyviai, ir pripažįstama, kad reikia skubiai didinti pastangas siekiant užtikrinti veiksmingą visų saugomų teritorijų valdymą, nustatyti aiškius išsaugojimo tikslus ir priemones, juos stebėti ir tikslų užmojus atitinkamai didinti, o priemones – griežtinti. Jose taip pat pabrėžiama, kad svarbu siekti sinergijos ir bendros naudos su tokiais su biologine įvairove susijusiais daugiašaliais aplinkos susitarimais, kaip OSPAR konvencija, o biologinės įvairovės aspektus ir tikslus integruoti į atitinkamus tarptautinius ir regioninius procesus. Šiomis aplinkybėmis jose patvirtinama, kad ES pritaria tam, kad 2021 m. būtų sudarytas plataus užmojo teisiškai privalomas tarptautinis susitarimas dėl nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančių rajonų jūrų biologinės įvairovės (BBNJ) pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS). Galiausiai jose pakartojama, jog ES pritaria tam, kad Antarkties jūrų gyvųjų išteklių apsaugos komisijoje būtų nustatytos trys didelės saugomos jūrų teritorijos Pietų vandenyne.

Atsižvelgiant į spalio mėn. įvyksiantį OSPAR konvencijos ministrų susitikimą, būtina priimti Sąjungos poziciją, nes numatomas OSPAR komisijos sprendimas dėl saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo, kuris bus priimtas kartu su rekomendacija dėl jos valdymo, yra teisiškai privalomas dokumentas. Net jei rekomendacija nebūtų teisiškai privaloma, Sąjungos poziciją siūloma priimti dėl abiejų numatomų aktų, nes jie yra glaudžiai susiję. Šiais aktais bus palengvintas ES tarptautinių įsipareigojimų ir užmojų įgyvendinimas ir pagerinta aplinkos apsauga, todėl Sąjungai siūloma sprendimo ir rekomendacijos priėmimui pritarti.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „*nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą*“.

Sąvoka „*teisinę galią turintys aktai*“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

OSPAR komisija yra susitarimu, būtent OSPAR konvencija, įsteigtas organas.

² <https://www.ospar.org/documents?v=43885>

Sprendimas, kurį OSPAR komisija raginama priimti, yra teisinę galią turintis aktas, nes pagal OSPAR konvenciją (13 straipsnio 2 dalį) visi OSPAR komisijos sprendimai susitariančiosioms šalims yra teisiškai privalomi. Nors rekomendacijos nėra teisiškai privalomos, šiuo atveju OSPAR komisijos rekomendacija dėl NACES saugomos jūrų teritorijos valdymo yra glaudžiai susijusi su OSPAR komisijos sprendimu dėl jos ribų nustatymo, todėl tikslinga tą pačią Sąjungos poziciją teikti dėl jų abiejų.

Numatomais aktais OSPAR konvencijos institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su aplinkos apsauga.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 192 straipsnio 1 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 192 straipsnio 1 dalis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (OSPAR konvenciją) įsteigtoje komisijoje, dėl sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio (NACES) saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo ir rekomendacijos dėl jos valdymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Konvencija dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos³ (toliau – Konvencija), kurios susitariančioji šalis yra Sąjunga, įsigaliojo 1998 m. kovo 25 d.;
- (2) pagal Konvencijos 10 straipsnio 3 dalį, Konvencijos 10 straipsnio 1 dalimi įsteigta komisija (toliau – OSPAR komisija) pagal Konvencijos 13 straipsnį gali priimti sprendimus ir rekomendacijas;
- (3) 2021 m. spalio 1 d. įvyksiančioje 24-ojoje sesijoje / susitikime OSPAR komisija turi priimti sprendimą dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio (NACES) saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo ir rekomendaciją dėl jos valdymo;
- (4) numatomu OSPAR komisijos sprendimu nustatoma NACES saugoma jūrų teritorija, nurodant jos ribas;
- (5) numatomos OSPAR komisijos rekomendacijos tikslas – padėti susitariančiosioms šalims imtis veiksmų ir priimti priemones, kad būtų įgyvendinti rekomendacijos priede nustatyti išsaugojimo tikslai;
- (6) abu numatomi OSPAR komisijos aktai yra glaudžiai susiję, todėl tikslinga tą pačią Sąjungos poziciją teikti dėl jų abiejų;
- (7) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi OSPAR komisijoje, nes jos priimtinas sprendimas bus privalomas Sąjungai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi OSPAR komisijos 24-ojoje sesijoje / susitikime, yra pritarti sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio (NACES) saugomos jūrų teritorijos ribų nustatymo ir rekomendacijos dėl jos valdymo priėmimui.

³ OL L 104, 1998 4 3, p. 2.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas